

**UCHWAŁA NR XI/69/2011
RADY GMINY MANOWO
z dnia 27 października 2011 r.**

**w sprawie przyjęcia Programu Promocji Zdrowia Psychicznego dla Gminy Manowo na
lata 2011-2015**

Na podstawie art. 18 ust 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420, Nr 157 poz.1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230, Nr 106, poz. 675, z 2011 r. Nr 21 poz. 113, Nr 117 poz. 679 i Nr 134, poz. 777) oraz art. 2 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 1994 r. Nr 111, poz. 535 z późn. zm.) w związku z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 24, poz. 128) Rada Gminy Manowo uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Program Promocji Zdrowia Psychicznego dla Gminy Manowo na lata 2011-2015, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Manowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik
do Uchwały Nr XI/69/2011
Rady Gminy Manowo
Z dnia 27 października 2011 roku

**Gminny Program
Promocji Zdrowia
Psychicznego
dla Gminy Manowo
na lata 2011 – 2015**

Manowo, sierpień 2011

WSTĘP

Z dniem 3 lutego 2011 r. zaczęło obowiązywać Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego. Program zawiera strategię działań, które mają być podejmowane w latach 2011 – 2015, i które to mają na celu ograniczenie występowania zagrożeń dla zdrowia psychicznego, poprawę jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi oraz ich bliskich a także zapewnienie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej.

Główne cele Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego to:

- promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym;
- zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym;
- rozwój badań naukowych i systemu informacji z zakresu zdrowia psychicznego.

Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego określa realizatorów programu oraz działania jakie w ramach tychże struktur powinny być podejmowane, a mianowicie:

- Ministrów właściwych ze względu na cele programu,
- Narodowy Fundusz Zdrowia,
- Samorządy województw, powiatów oraz gmin.

Realizacja tego programu jest niezwykle ważna za równo z uwagi na osoby chore psychicznie jak i ich najbliższych. W naszym społeczeństwie dość rzadko przeprowadzane są badania dotyczące funkcjonowania osób psychicznych, postrzegania ich przez resztę społeczeństwa. Według badań przeprowadzanych przez Centrum Badania Opinii Publicznej (2008 r. – wcześniejsze badania przeprowadzane były w latach 1996, 1999, 2005) wynika, że ok. 4% ludności naszego kraju leczy się psychiatrycznie. Należy zauważyć, że dość duży odsetek mogą stanowić osoby nie zdiagnozowane, nie korzystające z porad specjalistów. Według tych badań nadal w Polsce jest ograniczony dostęp do pomocy psychiatrycznej oraz mała gotowość do korzystania z niej. Prawdopodobnie wynika to z niezbyt efektywnej a nawet można by powiedzieć z braku kampanii promocyjnej na rzecz ochrony zdrowia psychicznego. Z badań tych wynika, że w Polsce mamy do czynienia z tzw. Strukturalną dyskryminacją osób chorych psychicznie a mianowicie osoby te z jednej strony cierpią dlatego, że są chore a przez społeczeństwo traktowani są jako obywatele kategorii. Niekorzystnym następstwem

napiętnowania osób chorych jest ich dystansowanie się a co za tym idzie bardzo często ich izolacja.

Zagadnienia z zakresu ochrony zdrowia psychicznego porusza także Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. Nr 111, poz. 535 z późn. zm.), która podkreśla, że ochrona zdrowia psychicznego polega w szczególności na:

- promocji zdrowia psychicznego i zapobieganiu zaburzeniom psychicznym,
- zapewnieniu osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym,
- kształtowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałaniu ich dyskryminacji.

Także i ta ustawa podkreśla, że m.in. na samorządach gminnych spoczywa obowiązek zapewnienia ochrony zdrowia psychicznego.

1. DIAGNOZA DOTYCZĄCA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI W GMINIE MANOWO.

Gmina Manowo leży w północno – zachodniej części Polski, na Wysoczyźnie Polanowskiej i Równinie Białogardzkiej a dokładniej w środkowej części powiatu koszalińskiego. Jej granice naturalne wyznaczają od strony północnej rzeka Dzierżęcinka oraz kanał łączący jeziora Policko i Lubiato, rzeka Unieść, od wschodu zaś jezioro Niecemino, od południowego wschodu rzeka Radew. Południowo – zachodnią granicę gminy zaś wyznacza część jeziora Hajka od zachodu zaś jest to rzeka Bagnica. Na terenie gminy znajdują się dwa rezerваты a mianowicie Jezioro Lubiatońskie oraz Kamienne Kręgi.

W skład gminy wchodzi 8 sołectw, na które składa się 11 wsi, spośród których należy wymienić:

- Bonin,
- Manowo,
- Kretomino,
- Grzybnica,
- Wyszewo,
- Wyszebórz,
- Rosnowo,

- Cewlino,
- Lisowo,
- Mostowo
- Policko.

Na dzień 31.12.2010 r. gminę Manowo zamieszkiwało 6490 osób, w tym 3287 mężczyzn i 3320 kobiet, z czego osoby w wieku produkcyjnym stanowią ponad 50 % mieszkańców (ok. 66 %).

Gmina Manowo nie dysponuje dokładnymi danymi co do ilości mieszkańców z zaburzeniami psychicznymi. Jedyne dane są to dane dotyczące powiatu, które mówią, że na terenie powiatu koszalińskiego mieszka 7611 osób niepełnosprawnych co stanowi 12,1 % ludności całego powiatu gdzie 2530 osób ukończyło 65 rok życia, 4541 to osoby w wieku produkcyjnym. Jedynie 297 niepełnosprawnych (58 osób stanowią osoby z upośledzeniem umysłowym oraz chorzy psychicznie) z terenu powiatu koszalińskiego to osoby zarejestrowane jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy (dane na dzień 31.12.2010 r. z PUP Koszalin). Da się zauważyć, że zdecydowana większość osób bezrobotnych jest nieaktywna zawodowo, czyli nie figuruje w urzędzie pracy.

1.1 BAZA GMINY MANOWO ŚWIADCZĄCA WSPARCIE I OPIEKĘ NAD OSOBAMI Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI.

Na terenie gminy Manowo od grudnia 2010 funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy „Pegaz” z siedzibą w Manowie. Prowadzenie tej placówki zostało zlecone w drodze konkursowej organizacji pozarządowej „Pomorskiej Fundacji „Jaś i Małgosia” w Cewlinie. Środowiskowy Dom Samopomocy jest placówką typu mieszanego (A, B,C) co za tym idzie uczęszczają do niego osoby:

- przewlekle psychicznie chorych ,
- upośledzone umysłowo,
- wykazujące inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych.

Środowiskowy Dom Samopomocy dysponuje na dzień dzisiejszy 15 miejscami i zapewnia wsparcie dla osób z zaburzeniami psychicznymi a w szczególności w zakresie aktywizacji, rehabilitacji, integracji społecznej.

W placówce podejmowane są działania o następującym charakterze:

- Terapeutycznym - działania te będą obejmować treningi kompetencji społecznych, praktycznych, terapię zajęciową, terapię rodzinną, terapię logopedyczną, terapię

psychoedukacyjną, działalność grupy wsparcia Zajęcia te będą na bieżąco monitorowane oraz modyfikowane w zależności do potrzeb uczestników.

- Rekreacyjno – integracyjnym – w ramach tych działań organizowane będą zajęcia świetlicowe, imprezy okolicznościowe, integracyjne, wyjazdy,
- Readaptacyjnym – działania podejmowane w tym zakresie będą miały za zadanie przygotowanie osób po odbytej hospitalizacji do powrotu do środowiska,
- Socjalizacyjnym – w ramach tej części działalności ŚDS podejmowane będą działania, kierowane do osób, które mają utrudnione relacje z innymi ludźmi.

Ponadto Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Manowie zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. (z późn. zm.) działaniami swoimi obejmuje pomoc osobom niepełnosprawnym. Dlatego też na mocy tej ustawy Ośrodek realizuje m.in. specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, kieruje do uczestnictwa w środowiskowym domu samopomocy, domu pomocy społecznej. Ponadto od kilku lat odbywa się cykliczna impreza integracyjna, która kierowana jest dla osób niepełnosprawnych oraz osób z ich otoczenia z terenu gminy Manowo.

Poza tą placówką chorzy psychicznie mieszkańcy gminy są zmuszeni do korzystania z placówek działających na ich rzecz na szczeblu powiatowym, a mianowicie:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie,
- Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Koszalinie,
- Powiatowa Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Koszalinie,
- Domy Pomocy Społecznej (Cetuń, Parsowo, Mielno, Żydowo, Nowe Bielice, Bobolice),
- Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Bobolicach,
- Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Polanowie,
- Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. N. Krynickiego w Bobolicach,
- Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Warninie.
- Warsztaty Terapii Zajęciowej w Koszalinie.

1.2 OPIEKA MEDYCZNA

Na terenie gminy Manowo funkcjonują następujące placówki medyczne, w ramach działalności których opiekę nad mieszkańcami gminy Manowo sprawują lekarze rodzinni:

- Ośrodek Zdrowia w Rosnowie prowadzony przez NZOZ „Zdrowie” w Świeszynie,
- Ośrodek Zdrowia w Manowie NZOZ „Otwarte Serca”,

- Ośrodek Zdrowia w Boninie prowadzony przez NZOZ „Elkap” w Koszalinie.

Placówki te nie obejmują jednak mieszkańców gminy opieka psychiatryczną. Dlatego też osoby z zaburzeniami psychicznymi z opieki psychiatrycznej korzystają na terenie pobliskiego Koszalina a mianowicie:

- Poradnia Zdrowia Psychicznego przy al. Monte Cassino w Koszalinie,
- Szpital Psychiatryczny NZOZ „Medison” przy ul. Słonecznej w Koszalinie,
- Medison Sp. z o.o. NZOZ. *Poradnia* zdrowia psychicznego przy ul. Zwycięstwa w Koszalinie.

1.3 EDUKACJA NA TERENIE GMINY MANOWO.

Na terenie gminy Manowo funkcjonują cztery szkoły:

- Szkoła Podstawowa w Boninie,
- Szkoła Podstawowa w Rosnowie,
- Gimnazjum w Manowie,
- Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. W. Witosa.

Jednakże żadnych z nich nie dysponuje oddziałami integracyjnymi. Dlatego też dzieci i młodzież ze szczególnymi trudnościami w nauce uczęszcza głównie do Zespołu Szkół Nr 12 w Koszalinie gdzie kształcą się dzieci i młodzież upośledzona umysłowo w stopniu lekkim, upośledzona umysłowo w stopniu umiarkowanym, upośledzona umysłowo z autyzmem oraz upośledzona umysłowo ze sprzężonymi niepełnosprawnościami.

1.4 PROJEKTY REALIZOWANE NA TERENIE GMINY MANOWO OBEJMUJĄCE WSPARCIEM OSOBY Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

Ponadto na terenie gminy Manowo realizowany jest przez Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie Projekt VII PO KL pn.: „Pomocna Dłoń Plus”, którego beneficjentami ostatecznymi są osoby niepełnosprawne. W ramach tego projektu utworzony został punkt informacyjny dla osób niepełnosprawnych.

W roku 2009 w ramach Programu z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną finansowanego ze środków MPiPS utworzony został punkt poradnictwa specjalistycznego dla rodzin naturalnych, zastępczych oraz adopcyjnych z terenu gminy Manowo, w którym to można było skorzystać z porad lekarza psychiatry.

1.5 ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Ustawodawca zwraca uwagę na konieczność uwzględnienia w pracy na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi różnego rodzaju organizacji pozarządowych, organizacji społecznych.

Na terenie gminy Manowo działają następujące organizacje:

- Stowarzyszenie Pomocowo – Rozwojowe „Debro” z siedzibą w Manowie, którą działalność swoją kieruje do osób, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej w dn. 12 marca 2004 r. (z późn. zm.),
- Pomorska Fundacja „Jaś i Małgosia” z siedzibą w Cewlinie, która zaopatruje mieszkańców gminy i nie tylko w sprzęt rehabilitacyjny a także prowadzi Środowiskowy Dom Samopomocy „Pegaz” w Manowie,
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Terenowy w Koszalinie, które prowadzi na terenie gminy Manowo dwa oddziały przedszkolne.

2. PRIORYTETY, CELE, ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU PROMOCJI ZDROWIA PSYCHICZNEGO.

Lista Priorytetów promocji zdrowia psychicznego dla Gminy Manowo:

- Zapobieganie zaburzeniom psychicznym.
- Promocja zdrowia psychicznego na terenie gminy Manowo,
- Zwiększenie dostępności do psychiatrycznej opieki środowiskowej.

CEL GŁÓWNY I

Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.
2. Zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

3. Zwiększanie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi.

CEL GŁÓWNY II

Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Upowszechnienie środowiskowego modelu psychicznej opieki zdrowotnej.
2. Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.
3. Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi.
4. Skoordynowanie różnych form opieki i pomocy.

2.1 INSTYTUCJE, ORGANIZACJE ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ GMINNEGO PROGRAMU PROMOCJI ZDROWIA PSYCHICZNEGO.

Cel główny:

Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

Upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.			
L.p.	Działanie	Instytucje odpowiedzialne za realizację	Termin realizacji
1.	Realizacja programów profilaktycznych z zakresu promocji oraz promocji zdrowia psychicznego	Szkoły z terenu gminy Manowo, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Lata 2011 - 2015
2.	Zwiększenie świadomości mieszkańców gminy Manowo na temat ochrony oraz promocji zdrowia psychicznego.	Szkoły z terenu gminy Manowo, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Kultury w Wyszewie, Organizacje pozarządowe	Lata 2011 - 2015
3.	Realizacja lokalnego programu Ochrony Zdrowia Psychicznego	Szkoły z terenu gminy Manowo, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,	Lata 2011 - 2015

		Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Kultury w Wyszewie, Organizacje pozarządowe, Urząd Gminy w Manowie	
4.	Pozyskiwanie funduszy spoza gminy (środki unijne, konkursy grantowe) na działania mające na celu zwiększenie wiedzy na temat zdrowia psychicznego wśród mieszkańców gminy Manowo.	Szkoły z terenu gminy Manowo, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy w Manowie Organizacje pozarządowe	Lata 2011 - 2015
5.	Realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy na terenie gminy Manowo	Szkoły z terenu gminy Manowo, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Kultury w Wyszewie, Organizacje pozarządowe, Urząd Gminy w Manowie	Lata 2011 – 2015
Zapobieganie zaburzeniom psychicznym.			
1.	Zwiększenie świadomości wśród mieszkańców gminy Manowo na temat zaburzeń psychicznych	Szkoły z terenu gminy Manowo, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Kultury w Wyszewie, Organizacje pozarządowe	Lata 2011 - 2015
2.	Wczesna diagnoza zaburzeń psychicznych u dzieci i młodzieży poprzez kierowanie ich do Powiatowej Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej	Szkoły z terenu gminy Manowo	Lata 2011 - 2015
3.	Poradnictwo specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Szkoły z terenu gminy Manowo, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Lata 2011 - 2015
Zwiększanie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi.			
1.	Integracja osób z zaburzeniami psychicznymi ze społecznością lokalną	Szkoły z terenu gminy Manowo, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów	Lata 2011 - 2015

		Alkoholowych, Gminny Ośrodek Kultury w Wyszewie, Organizacje pozarządowe	
2.	Wspieranie finansowe projektów służących integracji osób z zaburzeniami psychicznymi ze społecznością lokalną.	Urząd Gminy w Manowie	Lata 2011 - 2015
3.	Wspieranie funkcjonowania Środowiskowego Domu Samopomocy, poprawa jakości świadczonych w nim usług.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy w Manowie Organizacje pozarządowe	Lata 2011 - 2015
4.	Integracja dzieci z zaburzeniami psychicznymi poprzez tworzenie oddziałów integracyjnych w szkołach na terenie gminy Manowo	Szkoły z terenu gminy Manowo, Urząd Gminy w Manowie	Lata 2011 - 2015
5.	Pozyskiwanie funduszy spoza gminy (środki unijne, konkursy grantowe) na działania mające na celu integrację osób z zaburzeniami psychicznymi ze społecznością lokalną (likwidacja barier mentalnych)	Szkoły z terenu gminy Manowo, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy w Manowie Organizacje pozarządowe	Lata 2011 - 2015

Cel główny:

Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

Upowszechnienie środowiskowego modelu psychicznej opieki zdrowotnej.			
L.p.	Działanie	Instytucje odpowiedzialne za realizację	Termin realizacji
1.	Wspieranie funkcjonowania Środowiskowego Domu Samopomocy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy w Manowie Organizacje pozarządowe	Lata 2011 - 2015
2.	Zwiększenie wiedzy na temat funkcjonowania Środowiskowego Domu Samopomocy wśród mieszkańców gminy Manowo jako środowiskowej formy wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy w Manowie Organizacje pozarządowe	Lata 2011 - 2015
3.	Współpraca z lekarzami rodzinnymi pracującymi na rzecz mieszkańców gminy Manowo oraz placówkami na terenie powiatu świadczącymi opiekę psychiatryczną dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Szkoły z terenu gminy Manowo, Ośrodki Zdrowia z terenu gminy Manowo.	Lata 2011 - 2015
4.	Pozyskiwanie środków finansowych spoza gminy (fundusze unijne,	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy w Manowie	Lata 2011 - 2015

	konkursy grantowe) na poprawę jakości usług świadczonych na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi	Organizacje pozarządowe	
Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.			
1.	Dążenie do poprawy oraz udoskonalenia usług świadczonych w ramach Środowiskowego Domu Samopomocy.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy w Manowie Organizacje pozarządowe	Lata 2011 - 2015
2.	Organizowanie specjalistycznych usług opiekuńczych dla mieszkańców gminy Manowo	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,	Lata 2011 - 2015
3.	Opracowanie gminnego programu poszerzenia, zróżnicowania i unowocześniania pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie gminy Manowo	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy w Manowie	Grudzień 2011
4.	Realizacja gminnego programu poszerzenia, zróżnicowania i unowocześniania pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie gminy Manowo	Urząd Gminy w Manowie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Szkoły z terenu gminy Manowo, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Kultury w Wyszewie, Organizacje pozarządowe, Ośrodki Zdrowia	Lata 2011 - 2015
Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi.			
1.	Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Koszalinie w zakresie aktywizacji zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Lata 2011 - 2015
2.	Promowanie idei „równego traktowania” osób z zaburzeniami psychicznymi jako pełnowartościowych pracowników wśród lokalnych przedsiębiorców	Urząd Gminy w Manowie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Lata 2011 - 2015

Źródła finansowania:

Budżet gminy, środki zewnętrzne; w tym środki unijne, środki Narodowego Funduszu Zdrowia, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Wskaźniki monitoringu:

Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych, osób korzystających z różnych form pomocy, liczba realizowanych programów integracyjnych i profilaktycznych.

UZASADNIENIE

W związku z wejściem w życie dnia 3 lutego 2011 r. Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na samorzady gminne został nałożony obowiązek opracowania oraz realizacji gminnych programów profilaktyki zdrowia psychicznego. Program zawiera strategię działań, które mają być podejmowane w latach 2011-2015, które mają na celu ograniczenie występowania zagrożeń dla zdrowia psychicznego, poprawę jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi oraz ich bliskich a także zapewnienie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej.